

El molt honorable President. Lluís Companys i Jover. Nascut el 21 de juny de 1882 al poble del Tarròs (Balaguer, Lleida), fill de propietaris en molt bona posició, amb vuit fills.

De molt jovenet —quan tenia 16 anys—, en Lluís va anar a Barcelona per estudiar, i el 1903 obtenia la carrera d'advocat. De temps s'havia interessat pels assumptes polítics i socials davant de les injustícies que veia. Va ésser un fervent admirador i company de l'advocat Francesc Layret, alcalde de Barcelona que va morir assassinat. Defensà els humils i també va ésser advocat de la sindical CNT. El 1917 era elegit regidor de l'Ajuntament barceloní. Va pertànyer a diferents grups i partits republicans i catalanistes. Organitzà periòdics, entre ells La Humanitat La Unió de Rabassaires (Sindicat de Pagesos). El 1911 era president de la Joventut de la Unió Federal Nacionalista Republicana. Finalment, juntament amb en Francesc Macià i altres, va unificar grups i partits i el mes de març de 1931 era constituït el partit Esquerra Republicana de Catalunya, amb el qual, el 12 d'abril de 1931, guanyaven les eleccions municipals, sobretot a les grans ciutats. El 14 d'abril, en fer-se càrrec de l'Ajuntament, des del balcó proclamava la República juntament amb els seus seguidors, fet que va ésser seguit immediatament arreu de l'Estat Espanyol. El 1932, elegit diputat a Corts, era nomenat cap de la minoria de l'Esquerra Republicana, que tenia 38 diputats, i després de molts debats obtenien l'Estatut d'Autonomia de Catalunya... Però no tot havien estat flors i violes. Des de l'any 1910 havia estat perseguit i empresonat diverses vegades per defensar els seus ideals i la classe humil. Així mateix, l'octubre de 1934 era condemnat a trenta anys de reclusió al Port de Sta. Maria. Però gràcies al fet de ser elegit diputat per al Congrés el 16 de febrer de 1936, és alliberat

Lluís Companys

JACINT CARRIÓ (*)

i torna a la presidència de la Generalitat que havia ocupat des del gener de 1934, amb motiu de la mort d'en Francesc Macià i perquè el Parlament l'havia nomenat President.

Vingué la guerra civil el 18 de juliol de 1936 i, a pesar de molts entrebancs, va continuar en el càrrec. Visità els fronts i encoratjava el poble català per poder guanyar la guerra, cosa que no va ser possible.

El feixisme feia la seva entrada a Europa, pròleg de la Segona Guerra Mundial, i va impedir-ho tot.

El dia 4 de febrer de 1939, a contracor, va exiliar-se a França, pressionat pels seus i per poder auxiliar el seu fill Lluís, que es trobava malalt a Bèlgica. El juny de 1940 els alemanys feien la seva entrada triomfal a França i el dimarts 24 de setembre era detingut per la Gestapo i entregat a la policia franquista. Aquesta el traslladà Madrid, als calabossos de la Direcció General de Seguretat, on va ésser interrogat i martiritzat i després traslladat al Penal de Montjuïc a Barcelona, on va ésser afusellat el dia 15 d'octubre de 1940, amb el més gran secret per a l'exterior, «*para que escarmienten los catalanes*», deien els jerarques.

Heus aquí un líder català que, en sentir la paraula «*fuego*», i tocant nu de peus a terra, va exclamar: «*per Catalunya!!*».

I avui encara ens manca un líder; però que ho sigui amb un final més feliç.